DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

FEBRE REMITTENTE

INDIÆ OCCIDENTALIS.

DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS DE FEBRE REMITTENTE INDIÆ OCCIDENTALIS;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NECNON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu, et
Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES LINDESAY,

SCOTUS.

" *Luctus edax, maciesque, malis comes addita morbis,*
" *Et mœror pastus fletu.*

SIL. ITAL.

viii. Calendas Julii, horâ locoque solitis.

EDINBURGI:
EXCUDEBANT ADAMUS NEILL ET SOCII.

1805.

PATRI

ROBERTO LINDESAY,

M. D.

HANC DISPUTATIONEM,

PIETATE

MOTUS

D. D. D.QUE

JOANNES LINDESAY.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

FEBRE REMITTENTE

INDIÆ OCCIDENTALIS.

PROOEMIUM.

§ I. FEBRES INDIÆ OCCIDENTALIS, pariter atque eæ BRITANNIÆ, dividantur in *continuas*, *remittentes*, et *intermittentes*. *Febris flava*, de qua nupèr tot volumina scripta sunt, quippe cùm parùm accuratè definiatur, et medici hùc illùc trahant interpretationem, nomen ambiguum est, quod in

in incertum et errorem ducat; et igitur in medicorum scriptis debet omitti, ut obsolescat. Nomen parùm aptum est, quod *CONTINUAM FEBREM* designet; quippe hâc affecti minùs flavent, quàm qui laborant *REMITTENTE*. Neque verò idoneum est nomen, quo appelletur *GRAVIOR REMITTENS*, ut distinguatur à levioribus remittentis formis: eòque minùs, quòd quò gravior febris, minimè semper eò flavius corpus; aut quò minùs flavet corpus, eò levior febris.

II. Mihi consilium est de *FEBRE REMITTENTE* INDIÆ OCCIDENTALIS pauca scribere; non quia de ea jam scriptis aliquid novi adjicere me posse confido; sed quia, omnibus formis hujus morbi visis, possum, ni mens me fallat, aliquâ saltem ex parte judicare, quanta ponenda sit fides observatis aliorum.

III. *REMITTENTIS* nomine mihi in animo est cùm *GRAVIORES* morbi *FORMAS*, tum *LEVIORES*, comprehendere: tam eas nempè, quarum re-

missiones

missiones vix distingui possunt; quàm eas, quarum remissiones evidentes sunt, et observabiles. Inducor ut hoc faciam, quòd, quantùm scio, omnes auctores uno ore consentiunt, diversas formas eâdem causâ oriri; iisdem locis, et anni temporibus vigescere; sic, aliam in aliam, inclinare, ut quo fine interstinguantur, discernere nemo possit; et ejusdem utique morbi formas esse, quas efficiant ægrorum corporum proprietates. Vel gravissima forma, ut observavi, semper plùs minùs eò inclinat, ut evidentes capiat remissiones, et in leviorem abeat. Hinc ei accidunt procedenti subitæ mutationes, et augmina *.

IV. Hæc præfatus, signa hujus febris, ut â meipso visa sunt, quàm verissimè potero exponam.

---

* Vid. *Not. A.*

CAP. I.

De Historia.

v. Incipiente febre, quam persequimur, totum corpus lassitudinem et debilitatem sentit; et membra plùs minùs inhorrescunt. Calor dein percurrit corpus: facies sanguine turget, et præter solitum rubet: caput, at super oculos maximè, gravitèr dolet: dolores etiam sentiuntur in aliis partibus, præsertìm lumbis et cruribus. Eodem tempore æger siti et nauseâ premitur, neque rarò biliosam materiam vomit. Molestia simul et gravitas præcordiorum sunt, ac quietis impatientia. Arteriarum pulsus citi et duri sunt, et sicca præter consuetudinem cutis.

vi. Hæc sunt mala, quibus ægrum afficit incipiens morbus. Increscente verò morbo, vomitus

mitus frequentiùs urget; et, secundo die tertiove, æger incipit de dolore in regione stomachi conqueri. Simul importunâ siti affligitur; et potulenta, quæ sedent, subindè assumit, quæ pariter omnia protinùs rejicit. Multùm conflictatur: nocte vigilat, et optatus somnus, nullis precibus motus, fessos vigiliâ oculos fugit.

VII. Ubì eò perventum est, summa cutis frigescit: arteriarumque motus tardiores fiunt. Sed aliquid soporis supervenit: et animus, sicut navis sine rectore, incipit labare, ac mens vanis deluditur imaginibus. Quicquid ore rejicitur, habet quædam secum mista, at discreta tamen, quæ fuscas stricturas repræsentant. Rejecta demùm materia, saturiore colore imbuta, specie similis est *coffææ* fæcibus, quibus ideò eam plerumquè comparant medici.

VIII. Haud longo pòst tempore arteriæ adeò languescunt, ut imbecilli earum motus

vix

vix distingui possint. Oculi, nitore amisso, hebescunt. Cutis lento frigescit sudore. Æger, sopore obrutus, non, nisi nigræ identidem eluviei vomitu, agitatur, aut gravi et insedabili singultu. Spiritus demùm fit difficillimus: extremæ partes membrorum inalgescunt: tremiscunt, magis quàm micant, arteriæ; dein, pòst paulò, morte conquiescunt.

IX. Hujus febris cursu, cutis, plerumquè plùs minùs, imò interdum saturatè, flavet. Initio lingua ferè subalbida est, et humida; interdum sicca. Increscente autem morbo, fuscâ sorde crustatur. Urina parca est, et rubra. Alvus facilis, vel saltem nec dura nec astricta. Vultus lugubris est, et muto aspectu verbis significantiùs exprimit, quibus angoribus æger prematur. Miserandus haud raro mortalis assidentibus perindè videtur, ac si eorum vultum emissitiis oculis perscrutaretur; dum intereà nihil amplius, quàm sui animi anxietatem et metum celare, conatur.

X. Hæc

x. Hæc nonnunquàm febris magno impetu invadit; et primo quasi incursu vires adeò frangit, ut, renixu nullo, paulatìm exsuperentur. Aliàs, relictis viribus repugnantibus, acerimum naturæ et morbi certamen oritur; quo gliscente, æger, nervorum distentionibus interceptus, subitò occiditur.

xi. Paulatìm plerumquè accedit sopor. At non rarò tamen, tempore haud longo post febris initium, æger subito sopore obruitur, ex quo exsuscitari non potest. Intereà assidentes, similitudine decepti, existimant optati somni amplexibus sopiri. Nonnunquàm ante mortem, summum hìc illìc corpus maculis et *petechiis* variatur: neque rarò, præcipuè ex naribus anove, erumpit sanguis.

xii. Proclivitas in soporem; immodica bilis copia; stomachus ingestorum impatiens; gravis vomitus, quo transmissus suprà humor pondere omnia assumpta potulenta excedit; et morbida, quæ, incisis cadaveribus, oculis obveniunt;

obveniunt; comprobant, sanguinem in cerebrum, jecur, et stomachum, justo uberiùs distribui.

XIII. Tali plerumquè cursu, qualem descripsimus, hæc febris ad mortem procedit. Sed minimè semper tot tantisque malis ægrum afficit. Aliquandò, quamvis remissiones non possint observari, mala tamen, quæ affert, leviora sunt; neque tantâ vi in partes incidit internas. Aliàs, ubì magna vis febris urget, remissiones tamen evidentes sunt, et distinctæ. Ne multis, induit omnes formæ varietates, ab ea, quâ accessionum continuatione, ne dicam confusione, continuam febrem refert, ad eam, quâ accessionibus, vicissimque certo circuitu integritatibus, simulat intermittentem.

XIV. Infinitum opus esset, et à nostri propositi ratione alienum, aggredi omnes formæ varietates singulatìm describere. Animi porrò incertus sum, an tam operosa congeneres morbi

morbi varietates discerpendi subtilitas non rem obscuret magis, quàm illustret.

CAP. II.

De Crisi.

XV. Sæpè nullæ notæ evidentes sunt, undè medicus possit discernere, utrùm morbo cesserit natura, an naturæ morbus.

XVI. Nonnunquàm naturam evasisse superiorem, indicat sudor copiosus, liber, corpore æqualiter toto ortus; aliàs profusio sanguinis è naribus; aliquandò alvi profluvium.

XVII. Morbum verò naturâ potentiorem fuisse, vel in eo esse, ut victoriam ferat, ostendit, ut notârunt medici, cutis brevi tempore suffusa bile, et saturata flavo colore. Plerumquè

ità esse, haud nego. Verùm compluriès tamen observavi cutem subitò sic suffusam, et simul tamen, vel haud multò pòst, morbum ad salutem inclinare.

CAP. III.

De Diagnosi.

XVIII. Remittentium febrium gravissima vix à continua febre Indiæ Occidentalis dignosci potest. Complures quidem notæ memoratæ ab auctoribus sunt, quibus, ut putabant, distinguerentur. Sed, quantùm scio, nullæ sunt, quibus tutò credere possimus *.

XIX. Fortassè præter causam, quam verò non semper datur cognoscere, nihil est, quod has

* Vid. *Not. B.*

has febres certò distinguat. Sparsas autem utriusque generis febres, quippe quarum causas investigare difficillimum sit, rarissimè possumus internoscere.

xx. Non æquè autem difficile est distinguere grassantes. Ubì enim grassatur continua febris, plerumquè penes medicum erit pestilentem investigare tabem, quâ orta est, et orta propagatur. Quum autem intermittens vulgaris morbus est, medicus non modò non poterit indagare tabum pestilens, ad quod eam referat; verùm nonnullos quoque, inter multos ægros, inveniet, quorum febres habent evidentes remissiones: quibus cognitis, haud dubitabit, quin vel cæterorum febres, quamvis nihil quicquam remittant, ejusdem tamen generis sint, et eâdem causâ oriantur *.

CAP.

* Vid. *Not*. *C*.

CAP. IV.

De Causis.

XXI. Omnes, quantùm scio, concedunt auctores, remittentes febres INDIÆ OCCIDENTALIS oriri ex paludum palustriumque locorum exhalationibus. Iis enim potissimùm orbis terrarum partibus, et anni temporibus, vigent, quibus hujusmodi nocivæ auræ abundantes aëra vitiant, atque increbrescunt febres intermittentes.

XXII. Veruntamen sunt res quædam aliæ, quæ, cum paludum halitu, ad remittentes febres excitandas conspirant. Hujusmodi sunt, tempestas diù sicca, calida, et tranquilla ; atque pluviæ talem tempestatem insequentes. Tranquillum cœlum fortassè permittit, ut paludum

paludum anhelitus cumuletur, et collecta sic ejus vis vehementiùs noceat hominum corporibus.

XXIII. Qui ex EUROPA, aliisve temperatis orbis terrarum partibus, in INDIAM OCCIDENTALEM pervenerunt, ii, præ indigenis, apti sunt, qui ex paludum respirationibus detrimentum capiant. Illi enimvero, modò paludum vaporibus aliquandiù sese committant, raro non febre afficiuntur.

XXIV. Quinetiam juniores, ut observârunt medici, huic morbo opportuniores sunt, quàm natu majores; et mares, quàm fœminæ.

XXV. Adde causis quoque, quæ homines aptos reddunt, qui ex paludum expirationibus remittentem febrem nanciscantur, omnia, quæ eorum corpora multùm debilitant. Hujusmodi autem sunt, animus contractus et demissus; fatigatio; pervigilationes nocturnæ; sanguinis sive naturales, sive fortuitæ profusiones;

siones; vini intemperantia, præsertìm in compotationibus; rerum venerearum, post concœnationes, immoderatio; et si qua assimilia.

XXVI. Docuit quoque experientia, quæ in arte dominatur medicinali, qui humi noctu quiescant, et somnum capiant paludum exhalationibus expositi, eos ad febrem remittentem proniores esse, quàm qui his tantùm interdiu sese committant.

XXVII. Dictum est, inter eos qui remittente febre laborant, pestilentem nonnunquàm tabem gigni; quæ dein contactu ægrorum, ministeriis in vicem, et ipsâ curatione, morbum inter alios vulget. Bis, ut mihi videor, novi pestiferam tabem nasci inter eos hâc febre correptos, qui durâ rerum necessitate conferti essent in arcta loca; quæ neque salubres auræ potuerint perflare, neque sanorum operæ expurgare ægrorum sordibus. Sed nunquàm novi hanc febrem tabe inter ægros genitâ converti in pestilentem, in locis, quæ per-

flatum

flatum haberent, et quorum purificationibus idoneâ curâ satis provideretur.

CAP. V.

De Prognosi.

XXVIII. Tam subitæ, et inexpectatæ quidem mutationes, hujus febris cursu accidunt, ut de futuro ejus eventu certò præsagire difficillimum sit. Paucas tamen notas, quæ vel periculum, vel spem ostendant, explicare conabor.

XXIX. Paulò post morbi initium, debilitas magna plus periculi indicat, quàm vehemens cordis et arteriarum renixus. Malum quoque est, ubì ullo morbi tempore vires admodùm fatiscunt, et animus contrahitur et demittitur. Eò plus periculi minitatur morbus, quò gravior est, et quò magis vitalia impetit.

XXX. Morbo provectiore, malum signum est, si longam vigiliam insequuntur torpor et gravis sopor; et si oculi, nitore amisso, hebescunt. Mortem denunciant niger vomitus, et alvus nigra.

XXXI. Contra ea, spe consolantur omnium initio malorum mediocritas; internarum partium integritas; et morbus eò, ut vim remittat, inclinans. Ægrum quoque non afflictare sese, aut casum suum miserari, sed salutem sperare, inter bona indicia est. Porrecto morbo, bonum est, ubì nulladum urgent signorum, quæ metu terrere solent. Quò longiùs morbus processit, sine infaustorum signorum accessu, eò plerumquè, credo, minus periculi ægro minitatur. Spe salutis animum erigunt naturalis noctu somnus, et diurna ciborum cupiditas. Raro, quantùm me docuit experientia, quisquam moritur, cujus in labiis, porrecto morbo, pustulæ erumpunt.

CAP.

CAP. VI.

De medendi ratione.

XXXII. In hac parte rei propositæ, mihi in animo est primùm efficere idoneis medicamentis et remediis, ut febris vim suam remittat; deindè exponere, quibus graviora mala leventur.

XXXIII. *Primo consilio*, multa medicamenta et remedia experti sunt medici. Ex iis præcipua singulatìm exponere aggrediar.

XXXIV. *Purgatio.*—Stomachus et alvus quamprimùm evacuanda sunt. Effici enim non potest, ut remittat suam vim febris, dum acris materia has partes irritat. Optima medicamenta, quibus exinaniantur, sunt, meâ opinione, cathartica. Ubì levis quidem mor-

bus est, assumantur vomitoria, quæ stomachum sordibus vacuefaciant. Veruntamen, quum magnum periculum sit, ne vomitio faciat, ut in id receptaculum plus justo sanguinis inducatur, et sic irritabilius reddat quàm ut ingesta ferat et contineat, id sanè quod in hâc febre nunquàm non extimescendum est; nobis tutius videtur omninò vomitoriis abstinere, et dare cathartica, quæ consequantur, ut cùm hoc tum alvus res omnes offendentes infrà transmittant.

XXXV. Aliàs alia cathartica ægris ministrantur, ut ventriculum et alvum purgent. *Muriati* tamen *hydrargyri dulci*, meâ opinione, primæ concedendæ sunt. Quò autem meliùs respondeat, utile erit ei admiscere vel *jalapam*, vel *compositum extractum colocynthidis*. Æquales partes *muriatis* et *extracti* in pilulas conformentur, quarum singulæ pondere grana decem æquent; et ex his una, singulis duabus tribusve horis ab ægro assumatur, donec alvus descenderit.

XXXVI. Ut

XXXVI. Ut cathartica certiùs et citiùs alvum moveant, multùm proderit in hanc, ex inferiore parte, infundere lotiones, quæ subducant. Has oportet modò acriores esse, modò mitiores, proùt res postulare videantur.

XXXVII. Cathartica et lotiones sæpè consequuntur, ut stomachus et alvus, magnâ copiâ acris bilis et fœtidissimi stercoris dejectâ, sese prorsùs depleant. Horum exinanitione æger multum accipit levaminis, neque rarò etiam remittit febris.

XXXVIII. Quum hic morbus nonnunquàm naturali alvi profluvio solvatur, nonnulli medicorum experti sunt, numne, naturam imitati, possent solâ purgatione eum curare. Ego ipse periclitatus sum, an purgatio, aliis auxiliis nullis, ad sanandum valeret. Hunc in finem, præcepi, ut æger cathartici, mixti ex *sulphate sodæ*, *supertartrite potassæ*, atque *mannâ*, tantulum, singulis duabus tribusve horis, assumeret, quantulum lenem alvi flux-

um

um foveret. Quoties purgationi curationem credidi, etiamsi febris nullum insigne, quod observavi, decrementum passa sit; tamen, vi paulatìm remittente, tribus quatuorve diebus adeò in melius mutata est, ut æger posset commodè incipere *cinchonæ* corticem assumere, deinque optatò revaluerit.

XXXIX. Oportet autem meminisse, febres, quas solâ purgatione curavi, neutiquàm naturâ gravissimas esse. Hæ enimvero tantâ vi sunt, tamque periculosæ, ut nollem solis catharticis earum curationem credere.

XL. *Sanguinis detractio.*—Ex mortalibus, remittente febre Indiæ Occidentalis laborantibus, detrahendus necne sanguis sit, in contrarias partes disputatur. Et, utì solet in iis rebus controversis, de quibus sunt duæ, sed inter se contrariæ, sententiæ, ipsa testimonia auctorum de sanguinis missionis effectibus, ut alteri altera placet opinio, contraria sunt.

XLI. In

XLI. In febre, quæ ejusmodi naturâ est, ut vitales eâ correptorum vires tam sæpè subitò concidant, sanguis haudquaquàm temerè et inconsideratè mittendus est. At minimè tamen iis accedo, qui negant, hoc unquàm esse utile remedium. Non solùm enim notæ, quæ ostendunt, sanguinem justo abundantiùs in partes nobiliores distribui; sed etiam plenitudo vasorum, aut inflammationis vestigia, quæ in his, post mortem, aliquandò conspiciuntur; videntur monstrare, hanc febrem interdum requirere, ut sanguis opportunè eliciatur. Præterea, febris rationem nonnunquàm postulare, ut emittatur sanguis, docent usus et experientia. Quippe ignorat nemo, medicos, peritos et fidos, sanguinem ex hâc febre implicitis demendum prosperè curâsse.

XLII. Si æger juvenis est, et plenus; si est, quòd medicus putet, sanguinem justo copiosiùs in caput urgeri; si æger conqueritur de sensu insolito plenitudinis in hepate, atque spirandi difficultate, quæ sanè mala, me júdice,

dice, ex hepate sanguinis abundantiâ turgido haud rarò nascuntur: non solùm tutum erit, initio morbi, sed etiam utile, sanguinem mittere.

XLIII. Observatu hìc loci dignum est, aliis temporibus, itemque grassantibus remittentibus aliis, quàm aliis, ægros sanguinis detractionem et sæpiùs requirere, et meliùs pati. Cùm ità sit, utile est, medicum scire, qualis sit cœli et morbi habitus, ut certiùs judicet, numne tutum et necessarium sit sanguinem mittere.

XLIV. Sanguis nunquàm, meâ opinione, nisi febris initio, mitti debet. Dictum quidem est à medico quodam, etiam postquàm, porrectâ jam febre, arteriæ submittant se et concidant, et materiam fuscis stricturis distinctam vomat stomachus, sanguinem tamen eliciendum esse, ut, ipsius linguâ, cordis atque arteriarum, cæterorumque vasorum motus expediantur.

XLV. Nunquàm

XLV. Nunquàm vidi sanguinem, tali tempore et consilio, missum; nequedum, quatenùs scio, usus aliorum comprobavit, esse tutum et efficax auxilium, cui prudens medicus credat labentis jam vitæ conservationem.

XLVI. *Tepidarium*,—ut sæpè observavi, hâc febre laborantibus multùm proficit. Quum enim non solùm cutem expurget et emundet, ejusque vasa relaxet, sed et per eam evocet halitum; non potest, quin iis prosit, quibus sanguis à summo corpore in recondita loca repellatur.

XLVII. Quum ità sit, post missum sanguinem, dummodò mittere opus visum fuerit, æger debet descendere in balneum, in hocque, nisi eò, ut animâ deficiat, inclinat, aliquandiù manere. Haud raró humoris tepor copiosum sudorem movet, quem, postquàm in lectum se contulerit æger, utile erit potulentis dilutioribus aliquantispèr elicere, et idoneis medicamentis. Talis enimvero curatio haud

haud raro consequitur, ut remittat febris. Balneum, etiamsi cutis halitum non evocet, permultùm tamen prodest, quippe cùm refrigeret corpus, et somnum adducat.

XLVIII. *Frigida* de *affusione*,—nihil ferè periculo compertum habeo, quod dicam. Quantùm verò ab auctoribus, qui experti sunt, accepi, haud dubito, quin, si consideratè adhibeatur, hâc febre laborantibus plurimùm prosit. In Sancta Dominga, utì ferunt medici, ad febrem, quam persequor, curandam haud parùm pollebat, et per se, et alternis vicibus cum tepidario, adhibita. Verùm ibi tamen, ut nonnulli confitebantur ejus laudatores, adeò non semper ad spem respondebat, ut sæpè prorsùs falleret.

XLIX. Proficeret, necne, hâc febre ægris aquam frigidam affundere, compluriès expertus sum. Sed, quum affusio plerumquè spem frustraretur non meam modò, verùm, quantùm audiveram, eam quoque aliorum, neque

tunc

tunc temporis invaleret ejus usus; non diutiùs ægris præcipere, ut incertum experirentur remedium, perseveravi.

L. Nunc autem inducor, ut credam affusionem spem tunc idcirco fefellisse, quòd non eâ adhiberetur ratione, quæ efficacem redderet. Nam, cognitis periculis, quæ exindè facta sunt, ratione quâ ostendit CURREIUS LIVERPOLIENSIS, non possum, quin opiner utilissimum iis in INDIA OCCIDENTALI remedium esse, qui febribus laborent.

LI. Eodem tamen tempore inclinat animus, ut credam, quantumcunquè profuisse videatur affusio frigida, requiri tamen, ut eam multoties antè experiantur medici, quàm remediis annumerent, quæ profecisse usus docuerit. Nondùm, quantùm scio, experti sunt medici, numne, quâ proponat CURREIUS ratione adhibita, gravissimâ remittente febre ægrotis prodesset: et adeò periculosa, ut vidi, et lethalis quidem hæc febris est, ut nullo

multùm fidam remedio, donicùm ejus efficaciam multus multorum usus comprobaverit.

LII. Minùs, quantùm potui cognoscere, quàm tepidarium, iis febrientibus convenit, quorum interna organa sanguine præter modum abundant. Verùm haud scio tamen, an febris initio consideratè adhibita non impediret, quò minùs viscera postmodùm sanguine nimìs abundarent.

LIII. Affundere aquam frigidam corporibus eorum, qui in BRITANNIA febre ægrotent, plurimùm prodesse, jam usus satìs comprobavit. Dummodò, in INDIA OCCIDENTALI gravi remittente affectis æquè proficere, comperiantur medici; delectabit eos tam potens contra periculosum morbum invenisse remedium, et sic posse patriæ servare colonos, qui eam opibus et viribus augeant.

LIV. *SUDOREM MOVENTIBUS* quoque, contra remittentem INDIÆ OCCIDENTALIS febrem, pugnare

pugnare haud insolitum est. Hujus generis medicamentorum cæteris anteferenda sunt, meâ saltem opinione, præparata ex stibio; dummodò stomachus non irritabilior sit, quàm qui impunè accipiat. Ex his autem præparatis id, ut expertus sum, cui primæ concedendæ sunt, est *oxydum stibii cum phosphate calcis.*

LV. Hoc (LIV.) medicamentum certiùs agit, quàm *stibii tartris*, et ventriculum minùs irritat. Utì haud insolitum est, ità in primis utile, cum illo medicamento pauxillum *muriatis hydrargyri dulcis* assumere. Superquàm enim quòd hic *murias* facit, ut illud *oxydum* stomacho meliùs sedeat, alvum solvit, quo sanè, morbi initio, nihil utilius. Quinetiam fieri potest, ut *murias hydrargyri dulcis*, tantulis dosibus assumptus quantulæ soleant duritias emollire, impediat, ne viscera, at hepar potissimè, sanguine supra modum turgescant; et sic iis utilissimum sit medicamentum, qui in calidis cœlis febre implicentur.

LVI. Ubì stomachus ad irritandum facilis est, utile erit, unà cum medicamentis ex stibio præparatis, opium adhibere. Plus *oxydi stibii cum phosphate calcis*, minusve, assumendum est, proùt assumpti plùs minùs patiens stomachus sit. Majuscula dosis, si ferre possit stomachus, plùs proderit, quàm minusculæ doses intervallis subindè repetitæ.

LVII. Medicamenta ex stibio præparata, modò unà cum iis æger balneo utatur, stomachum minùs irritabunt; propterea quòd hoc, quippe cùm relaxet exhalantes arteriarum surculos, faciet, ut, illis assumptis, arteriæ sanguinem in summum corpus copiosiùs distribuant. Quum ità sit, hujusmodi medicamenta aut mox antè assumere debet æger, quàm descendat in balneum; aut mox pòst, quàm ex eo ascenderit: et, quò ad spem certiùs respondeant, humores simul mites et diluentes bibere debet.

LVIII. Ubì stomachus irritabilior est, quàm

ut

ut medicamenta ex stibio præparata ferre possit, æger alia medicamenta, quæ cutis exhalationem moveant, debet adhibere; *effervescentem* scilicet *citratem potassæ*, eundemve aquâ jam dilutum.

LIX. Hæc (LVIII.) medicamenta stomacho quidem idonea sunt, sed rarò, quantùm expertus sum, pollent ad eliciendam cutis exhalationem. *Nitras potassæ* et *camphora* plùs posse videntur. Sed, quum *oxydum stibii cum phosphate calcis* cæteris præpolleat medicamentis, quibus eliciantur cutis halitus et sudor, debet, quoties nihil obstat quò minùs assumatur, his anteferri.

LX. *Opium*, utpote efficacissimum medicamentum, quo concilietur somnus, iis annumerandum est medicamentis, quibus eò inclinetur febris, ut de vi sua remittat. Hoc tamen medicamentum, quippe cùm, ubì non prodest, plerumquè multùm noceat, cautè et consideratè adhibendum est. Initio febris,

præsertìm

præsertìm gravioris, vix tutum est. Simul autem ut vis febris remisit, somnum adducit; quo, ut nihil ægro magis optandum est, sic nihil magis prodest.

LXI. Nonnunquàm, ut stomacho meliùs sedeant ea medicamenta cutis halitum elicientia, quæ ex stibio præparantur, unà cum iis opium assumitur. Quo longiùs cursu processit febris, et quo magis eò inclinat ut intermittat, eo plerumquè tutius erit opium assumere.

LXII. *Cinchonæ cortex*, simul ut medicamentis et remediis, quæ diximus, febris de vi sua remiserit, sine mora assumi debet. Dictum quidem à nonnullis est, hoc medicamentum graviore remittente ægro parùm proficere. Hi verò, meâ saltem sententiâ, cortici ipsi objiciunt, quæ magis intempestivo ejus usui objicere debent.

LXIII. *Cinchonæ* quidem corticem initio, simul ut stomachus et alvus perpurgata fuerint, antè assumendum curare, quàm salutaritèr remiserit febris, adeò non prodest, ut plurimùm noceat. Sed, postquàm cursu febris evidentèr remisit, sum, confiteor, qui prorsùs existimem, *cinchonæ* corticem unâ aliâve formâ nunquàm non assumendum.

LXIV. Sæpè autem initio stomachus corticis pulverem ferre non potest. Quoties hoc accidit, præparata quædam ex cortice, quorum patientior stomachus sit, ingeri debent. Huic nonnunquàm convenit aqua decocta ex cortice, vel, quod sanè perelegans medicamentum est, aqua frigida in qua tritus cortex et *magnesia* macerata sunt. Quò hujusmodi aqua frigida stomacho aptior sit, utile erit ei admiscere pauxillum aut aquæ frigidæ, in qua perfusi chamæmeli flores sint serpentariave, aut *spiritûs lavendulæ compositi*. Siquandò, ut interdum, stomachus, præ irritabilitate, præparata ex cortice pariter omnia

respuit,

respuit, haud inutile est, aquam ex eo in alvum subtèr immittere.

LXV. Quâcunque formâ corticem assumat æger, debet in ejus usu perseverare, per totum spatium, quod implet remissio. Hoc nonnunquàm medicamentum febris reditum arcet; et homo revalescit, pristinasque paulatìm vires redipiscitur. Aliàs redit febris accessio, sed quantula non requirat, ut æger corticis usum intermittat.

LXVI. At aliquandò tamen, post corticis usum, accedit accessio; quanta postulet, ut æger à cortice assumendo paulispèr desistat, et intereà, dum motus febris urgent, assumat præparata ex stibio, aliave medicamenta, quæ cutis exhalationem evocent. Remittente denuò febre, redintegrandus est corticis usus.

LXVII. Sic nonnunquàm febris aliquandiù recedit et revertitur. Cortex autem, etiamsi ejus reversiones et motus arcere non possit,

impetum

impetum tamen reprimit, et, singulis accessionibus aliquanto de vi deducto, plerumquè ipsam tandem fugat.

LXVIII. Ubì febris, quàm agitamus, in longinquitatem haud modicam porrecta est, non adeò necessarium erit, ut febris priùs permultùm remittat, quàm ægro permittatur, ut corticem assumat. Ei concedendum erit, ut hunc adhibeat, simul ut febris ad remissionem quantulumcunque inclinaverit, vel etiam ante inclinationem, dummodò vires jamjam fatiscant.

LXIX. Ubì cortex ægrorum stomachis alienus est, aqua, in qua macerata est aut *quassia*, aut *cortex angusturæ*, hicve cum radice serpentariæ, multùm, ut compertus sum, proficit. Quanquam autem ex his medicamentis ægri utilitatem percipiunt, tamen, simul ut eorum stomachi ferre possunt, debent *cinchonæ corticem* resumere.

LXX. Sed, ah miserum ægrum! sæpè accidit, ut antedictis medicamentis et remediis febris de suâ vi nihil prorsùs remittat. Dum haud levata urget, vitæ vires concidunt. Renixu cordis et arteriarum languescente, frigescit cutis. Stomachus autem etiamnum irritabilis manet; et eò inclinat, ut nigram materiam, mortis prænunciam, suprà transmittat.

LXXI. Simul ut morbus eò pervenit gravitatis, efficacissima *STIMULANTIA* et *ASTRINGENTIA* requiruntur, ut sustineantur ægroti vires, et ne stomachi inflammationi gangræna superveniat.

LXXII. Hunc in finem, *cinchonæ cortex*, quippe quem stomachus plerumquè revomat, magnâ copiâ in alvum ex inferiore parte immittendus est. In hanc itidem injicienda sunt *acida mineralia*. Eodem verò tempore medicamenta, ex iis quæ vehementissimè stimulant, et stomacho idonea sunt, æger ingerere

gerere debet. Hujusmodi sæpè sunt vinum, *alcohol Gallicum*, et *capsicum*. Opium item prodest, et pilulæ ex *capsico* recente præparatæ.

LXXIII. Sed medicamentum, quod efficacissimum, quo concidentibus viribus subveniatur, compertus sum, est *æther sulphuricus*; quippe cùm non solùm stimulet, et stomacho conveniat, sed etiam spasmum, si quis, solvat. Quùm autem, utì citò agit, ità brevi agere cesset, opus est, ut, brevibus temporibus interpositis, identidem assumatur. In ejus usu, modò stomacho conveniat, æger perseverare debet, dum expectatam ex eo utilitatem perceperit. Dein, vel unà cum eo assumat, vel seorsùm, ea stimulantia, quæ, quippe cùm perseverantiùs agant, diuturnius auxilium pollicentur.

LXXIV. *Ætheris* cochleare minimum, unaquâque ferè horâ, aut sæpiùs, adhibeatur. Sic adhibitum multùm prodesse compertus sum,

dum

dum simul in alvum subtèr indebantur *cinchonæ cortex*, et *acidum muriaticum.*

LXXV. Stimulantibus, ex quibus utilitatem accipiunt febrientes in INDIA OCCIDENTALI, quorum vires jam concidere inceperunt, annumeranda sunt exulceratoria. Aliis corporis partibus atque aliis applicentur, proùt res postulare videantur.

LXXVI. *CONSILIUM SECUNDUM.* Nunc tempus admonet animum advertere ad graviora mala, quæ, in INDIA OCCIDENTALI, febris, quam persequimur, afferat; et ad medicamenta et remedia, quibus levari possint.

LXXVII. *STOMACHI INFLAMMATIO* et *GANGRÆNA.* In hoc morbo stomachus aptus fit, qui sanguine supra modum abundet, quique sanguinis abundantiâ non solùm irritabilior fiat, quàm ut ingesta possit ferre, sed etiam inflammatione afficiatur et gangrænâ.

LXXVIII. Ne

LXXVIII. Ne tanta mala superveniant, alia alii remedia experti sunt medici. Ex his verò nulla plùs profuerunt, quàm exulceratorium stomacho superimpositum. Quo citiùs admovetur exulceratorium, eo plùs prodest. Fortassè utilissimum esset emplastrum antè inducere, quàm stomachus ultra modum irritabilis evaserit, et sic, ne omninò nimìs irritabilis fiat, præcavere. Dubitari non potest, quin exulceratio sæpè multùm profuerit; et, quum non obstet, ne ad alia simul decurratur efficacia, fortassè nunquàm non experienda est.

LXXIX. Ubì extimescenda stomachi irritabilitas advenit, varia, quibus hebetetur, medici experti sunt; velut *citratem potassæ* aquâ menthæ piperitidis solutum, *sulphatem zinci*, *sulphatem aluminæ*, et opium.—*Citras potassæ*, quippe cujus vires evanidæ sint, rarò, quantùm compertus sum, ad spem respondet. *Sulphas zinci* nonnunquàm prodest, itidemque *sulphas aluminæ*. Opium, quamvis ineunti morbo

morbo parùm conveniat, provectiori tamen idoneum est et utile.

LXXX. Morbo provecto, *æther sulphuricus*, superquàm quòd totum corpus stimulet, est, ut mihi videtur, optimum medicamentum, quo stomachi irritabilitas sedetur; præsertìm, si, unà cum eo, opium assumatur.

LXXXI. *Singultus*, ubì, ut interdum, ægrum multùm concutit, vexat, et vires frangit, quamprimum sopiendus est. Hunc in finem, in ventriculum *æther* et opium ingerenda sunt, et in alvum subtèr immittenda *assa fœtida*.

LXXXII. *Sopor* ne superveniat, caput, priùs ad cutem tonsum, frigidâ identidem aquâ fovere utilissimum erit, aut aceto frigidâ aquâ diluto. Ubì autem jam supervenit, optimum factu est sincipiti, temporibùs, summæve cervici, exulceratorium inducere.

LXXXIII. *Hepatis plenitudo* ne sub initium morbi accidat, oportebit sanguinem mitti, dummodò nihil sit, quod à mittendo medicum deterreat. Quòd si, procedente morbo, jecur sanguine nimìs abundat, oportebit communia tegumenta ei superposita exulcerare. Ex quo tempore apparet, quod jecur sanguine redundare ostendat, hydrargyrus adhiberi debet.

LXXXIV. Hìc loci, quoniam res admonet, haud alienum erit, de hydrargyri usu in remittente Indiæ Occidentalis febre, pauca dicere.

LXXXV. Medici hâc febre ægrotis hydrargyrum præscripserunt, ut non solùm id ageret ut remitteret febris, sed etiam ut salivam movendo febrem prorsùs abigeret.

LXXXVI. Quo tempore, in India Occidentali, militum ægris consulebam, hydrargyrus medicamentum, contra remittentem ibi

febrem

febrem apprimè efficax, habebatur. Neque enimvero hoc mirum erat, quum, simul ut ore salivare incepisset æger, febris semper decesserit.

LXXXVII. Cæterorum medicorum exemplo inductus, et remittente INDIÆ OCCIDENTALIS febre ægrotis salivam hydrargyro moveri semper posse opinatus, aliquandiù credidi, hydrargyrum medicamentum esse, quo febris semper certò posset curari. Periculo autem compertus, hydrargyro salivam non semper citari posse, inductus sum, ut hoc medicamento multo minùs confiderem.

LXXXVIII. Sunt, qui hydrargyro incommodo objiciant, utì non semper ad spem salivam movet, ità, quod neùtiquàm optandum, tantam nonnunquàm citare, quanta ipsa morbus, isque gravis, sit et habeatur. Ingente enim salivæ fluxu æger non modò multùm debilitatur, verùm, si febre evadit, tardissimè quoque convalescit. Hoc objicere parùm,

aut

aut saltem minùs, valeret, modò compertum haberent medici, hydrargyrum plùs, quàm alia medicamenta, ad febrem, quam agitemus, discutiendam pollere.

LXXXIX. Qui parvi pendunt hydrargyrum, ab iis porrò dictum est, febrientes, quibus salivam moverit hoc medicamentum, haud rarò tamen perire. Quin, post salivam hydrargyro citatam, febrientes periverint, haud nego. Sed, quippe cùm perpauci tantùm sic vitâ decesserint, non videtur, quamobrèm eorum mors hydrargyro objicienda sit. Salivam enimvero, hydrargyro motam, semper existimavi salutem prænunciare.

XC. Non igitur hydrargyro idcirco objicio, quòd, post salivam eo excitatam, ægri nonnunquàm moriantur, sed quòd non certò salivam moveat. Eo enim, quantâcunque copiâ et quomodocunque dato, gravissimis febribus remittentibus laborantium saliva non semper potest moveri. Ut æstimetur igitur, an hydrar-

gyrus remittente febre ægrotis bonum medicamentum sit, quærendum est, non quot, post salivam eo motam, mortui sint, sed, utrùm ejus usu, an aliorum medicamentorum remediorumque, plures revaluerint. Quantùm me docuit experientia, plures illius usu revalescere, minimè opinor.

XCI. Ità quoque, quantùm scio, opinabantur plerique medicorum in INDIA OCCIDENTALI, quo tempore ibi antè commorabar, quàm BRITANNIAM redivi. Tunc enim hydrargyro multo minùs, quàm anteà, credebant.

XCII. Nonnunquàm, ubì febris, de qua scribimus, gravissima erat, neque aliis medicamentis et remediis quicquam levata est, ad hydrargyrum, tanquàm ultimum remedium, decurrere haud insolitum erat. At rarissimè tamen, quòd novimus, ad spem respondebat.

XCIII. Ne longum faciam, quantumcunque *CONTINUA* INDIÆ OCCIDENTALIS *FEBRE*, quam, confiteor, observatione parùm cognitam habeo, laborantibus prosit hydrargyrus; melius tamen compertus sum, cæteris medicamentis et remediis, quæ suprà memoravi, id in *REMITTENTE FEBRE* agere, ut de vi sua remitteret; et tùm tantùm ad hydrargyrum confugere, cùm, ut interdum, in hepate sanguis ultra modum cumulari videretur.

NOTÆ

NOTÆ.

A.

(*Respic. pag.* 3^m^.)

§ I. QUÆ causa in INDIA OCCIDENTALI indigenis levem remittentem intermittentemve excitat, eadem advenis gravem remittentem. Mihi semel, quàm alio modo alios homines afficerent ejusdem paludis exhalationes, observandi occasio oblata est.

II. Sub finem anni, post CHRISTUM natum, millesimi septingentesimi nonagesimi octavi, legio

legio in India Occidentali conscripta, cujus *gregarii* milites *nigri* hominum erant, *primores* autem *albi*, ex alia insula in Sanctam Luciam trajecta, castra posuit ducenta et quinquaginta passuum à palude, quæ latè in adversum ab oriente ventum patebat.

iii. Ut plerumquè est in India Occidentali, hujus legionis milites, per duas hebdomadas, prosperâ valetudine fruebantur. Duabus verò sequentibus, triginta amplius milites remittentes febres et intermittentes adortæ sunt. *Alborum primorum*, regiis literis non constitutorum, plerique febribus correpti sunt, quæ tamen vi et gravitate inter se differebant.

iv. *Alborum* unus, juvenis, qui aucupandi cupiditate motus, quotidie palustria loca vicina peragrabat, ut aves, quibus abundabant, figendo nancisceretur, et sic plùs, quàm cæteri commilitonum, se ictibus fervidi solis et insalubribus exhalationibus exponebat, simul-

que

que fatigabat, in gravissimam remittentem febrem incidit; nigram dein materiam vomuit; demùmque, flavo colore suffusus, mortuus est.

v. Alius, qui in INDIA OCCIDENTALI aliquandiù commoratus erat, at fœcundis *alcoholis sacharini* calicibus, quibus se dederat, multùm infirmatus, gravem quoque febrem nactus est. Hic infelix, etiamsi medicinâ febris de vi sua multùm remiserat, adeò erat ebriositate debilitatus, ut ne medicinæ quidem auxilio posset reditum arcere, demùmque interivit flavo colore totam cutem perfusus.

vi. Cæterorum *ALBORUM* alii mitioribus remittentibus corripiebantur, alii intermittentibus.

vii. *HYBRIDAS* hominum, ex discoloribus parentibus, albo nempè et nigrâ, aut nigro

et

et albâ natos *, febres vix leviores, quàm quæ *ALBOS*, invaserunt, et plerumque cursu erant tardiores. Minùs tamen internas impetebant partes, et nunquàm erant lethales.

VIII. *INDIGENAS* INDIÆ OCCIDENTALIS *NIGROS* † incursavit febris; quæ, utì gravior erat, ità majorem cordis et arteriarum renixum excitavit. At exinanitionibus tamen facilè curabatur.

IX. Ex *NIGRORUM* verò AFRICANIS, qui multo major legionis pars erant, ne unus quidem febre, sive remittente sive intermittente, correptus est. Undè AFRORUM *NIGRI* à remittente INDIÆ OCCIDENTALIS febre immunes sint, explanare non possum. Taline fruuntur integritate, quòd ex patriâ adhuc calidiore INDIAM OCCIDENTALEM navibus invecti sunt?

X. Qui

* Vernaculo sermone *MULATTOES* dictos.

† Vernaculo sermone *CREOLES NEGROES*

x. Qui ex frigidiore cœlo in calidius migrârunt, ii, ut docet experientia, aptiores sunt, qui hìc febribus, hisque gravioribus, corripiantur, quàm qui eòdem ex adhuc calidiore. EUROPÆI enim, qui INDIAM OCCIDENTALEM advenerunt, febribus procliviùs corripiuntur, quàm indigenæ; et correpti graviùs laborant, sæpiùsque pereunt.—AFROS contrâ, in INDIAM OCCIDENTALEM transvectos, febres non adoriuntur: neque febris, quæ, aliquot abhinc annos, PHILADELPHIÆ tot hominum millia rapuit, invasit illùc profugos ex INDIA OCCIDENTALI.—Ubì in BRITANNIA continua febris profectos hùc ex calidiore cœlo incursat, plerumquè, ut observavit GREGORIUS, plùs minùsve eò inclinat, ut in remittentem abeat.

B.

(Respic. pag. 10m.)

§ I. DIFFICULTAS gravissimam remittentem INDIÆ OCCIDENTALIS febrem à continua dignoscendi; et indefinitus intellectus, quem inter auctores habet nomen, *FLAVA FEBRIS*; satìs explicant, undè ortum inter medicos certamen sit, numne febres INDIÆ OCCIDENTALIS tabo pestilente nascantur.

II. Non dubito, quin continuæ febres, tali tabo ortæ, ibi interdum contagione vulgentur. Verùm, meâ saltem opinione, hujusmodi febres multo ibi rariores sunt, quàm famâ feruntur.

C.

C.

(*Respic. pag.* 11*m.*)

§ I. Hæc distinctio pro concesso assumit, continuas febres pestilentes esse; remittentes verò, et intermittentes, non.

II. Concedatur certè, has febres, dum formam sibi propriam retinent, nequaquàm esse pestiferas; et fortassè ne tùm quidem, cùm, remissionibus et intermissionibus vel omninò non vel parùm evidentibus, formâ continuas simulant: nisi aliquis contendat, id sanè, quod me ipsum interdum inclinavit animus, ut arbitrarem, remittentes febres, et intermittentes, aliquandò se paulatìm in continuas convertere et pestilentes.

FINIS.